

**Tiesību Zinātņu Pētniecības Institūts sadarbībā ar
Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti, laikrakstu “Dienas Bizness” un žurnālu “Jurista
Vārds” rīko zinātnisku konferenci**

„Valsts konsekvence tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības principu ievērošanā”

2016. gada 29. janvāris plkst. 11.00 – 11.15

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes konferenču zāle

Guna Paidere¹

Referāta

“Tiesiskās paļāvības princips Uzņēmumu reģistra praksē”

tēzes

1. Katrā konkrētajā gadījumā, kad apstrīdot Reģistra valsts notāra lēmumu, tiek norādīts uz tiesiskās paļāvības principu, galvenajam valsts notārs primāri jāvērtē vai šai personai bija radīta tiesiskā paļāvība. Ja tiek konstatēts, ka tiesiskā paļāvība ir bijusi radīta, jāvērtē, vai šī tiesiskā paļāvība bija radīta pamatoti, proti, vai Reģistra valsts notāra rīcība ir bijusi tiesiska un radījusi paļāvību arī uz turpmāku šādu tiesisku rīcību. Ja Reģistra darbinieka rīcība ir bijusi prettiesiska, tad šāda prettiesiska rīcība nedod personai pamatu paļauties, ka Reģistrs arī turpmāk pie līdzīgiem apstākļiem rīkosies prettiesiski.
2. Ja iesniegtie dokumenti neatbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr iepriekš uz šādu dokumentu pamata tikušas pierēģistrētas pieteiktās izmaiņas, tas nav pamats, lai atsaucoties uz tiesiskās paļāvības principu to turpinātu darīt.
3. Vērtējot tiesisko paļāvību Reģistra kontekstā vienmēr jāņem vērā, ka vairumā gadījumu Reģistra valsts notāra lēmums vai rīcība neskar tikai privātpersonu un iestādi. Jebkurš Reģistra valsts notāra lēmums aizkar ne tikai lēmuma adresāta tiesības un intereses, bet jebkuras trešās personas tiesības un tiesiskās intereses. Līdz ar to vēl jo vairāk Reģistram ir katrā konkrētajā gadījumā jāizvērtē, vai priekšroka ir dodama tiesiskās paļāvības principam, vai tomēr tiesiskuma principam.
4. Lielākoties Reģistra praksē pretnostatot vienas personas tiesisko paļāvību visas sabiedrības tiesiskajai paļāvībai, priekšroka jādod visas sabiedrības tiesiskajai paļāvībai. Priekšrokas došana tikai tiesiskās paļāvības principam var radīt daudz nopietnākas sekas, nekā atbilstoši tiesiskuma principam uzdodot novērst dokumentos konstatētos trūkumus.
5. Tikai gadījumā, ja Reģistrs ir sniedzis personai uzziņu, tai ir tiesības atsaukties uz tiesisko paļāvību. Ne informācija mājas lapā, ne atbilde uz e-pastu vai skaidrojums šādu paļāvību nerada.
6. Jebkurai personai ir tiesības paļauties, ka ziņas, kas ir reģistrētas komercreģistrā, ir patiesas. Jauna ieraksta izdarīšana nedrīkst ietekmēt trešo personu tiesisko paļāvību uz situāciju, kāda bija pirms jauna ieraksta izdarīšanas. Reģistrs nav tiesīgs izslēgt ierakstus no komercreģistra,

¹ Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāre.

jo pretējā gadījumā tiktu ietekmēta personu tiesiskā paļāvība uz situāciju, kāda bija pirms jauna ieraksta izdarīšanas.

7. Ja tiek atcelts valsts notāra lēmums, tas tiek atcelts nevis ar tā pieņemšanas brīdi, bet ar Reģistra galvenā valsts notāra lēmuma pieņemšanas brīdi. Tādējādi trešajām personām tiek saglabāta tiesiskā paļāvība uz Reģistra vesto reģistru publisko ticamību.